

Magdalena Fołta

Cztery dni pod Biegunem Północnym : scenariusze zajęć - klasa III

Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce : kwartalnik dla nauczycieli nr 1,
94-97

2007

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Magdalena Fołta
Szkoła Podstawowa w Ryrtrze
woj. małopolskie

CZTERY DNI POD BIEGUNEM PÓŁNOCNYM SCENARIUSZE ZAJĘĆ – KLASA III

Prezentowany poniżej cykl scenariuszy zajęć stanowi zapis codziennej pracy nauczyciela pedagogiki wczesnoszkolnej. Dotyczy ośrodka tematycznego „Świat dalekiej Północy”, a w nim: Poznajemy krajobraz Grenlandii, Przyglądamy się zwierzętom Grenlandii, Interesuje nas życie Eskimosów. Zajęcia poprzedzone są oglądaniem filmów ukazujących surowy klimat okołobiegunowy, żyjące w nim gatunki zwierząt oraz ludzi zmagających się z trudnym życiem codziennym.

Książka Cz. Centkiewicza pt. „Anaruk, chłopiec z Grenlandii” ma ogromne walory poznawcze. Przez cztery kolejne dni dzieci dowiadują się o nieznanym im dotychczas świecie dalekiej Północy. Dzięki książce i prowadzonym zajęciom „przenoszą się” w krainę wiecznego lodu. Poznają ciężkie życie Eskimosów, ich zmagania z ekstremalnymi warunkami klimatycznymi. Efektem przeprowadzonych zajęć jest poznanie przez dzieci bogactw świata przyrody naszej Ziemi.

Ośrodek tematyczny: Świat dalekiej Północy.

Temat dnia: Poznajemy krajobraz Grenlandii.

Cele operacyjne – uczeń:

- wie, kim byli A. Cz. Centkiewiczowie,
- interesuje się życiem ludzi na dalekiej Północy,
- redaguje zdania do opisu,
- mnoży sposobem pisemnym liczbę trzycyfrową przez jednocyfrową,
- wskazuje na mapie świata Grenlandię,
- improwizuje, rysuje, naśladuje czynności ludzi i zwierząt żyjących na Grenlandii.

Metody pracy: aktywizująca, oglądowa, słowna.

Formy pracy: indywidualna, zbiorowa.

Środki dydaktyczne: egzemplarze lektury, portret autora, ilustracje przedstawiające krajobraz Grenlandii, globus lub mapa, wystawka książek, K.M. 38, K. 72 ćw. 1–3, K 73, ćw. 1–6, karta techniczna – mapa świata, L. s. 69, ćw. 1, 2, s. 70, ćw. 3, 4.

Zapis w dzienniku: Poznajemy krajobraz Grenlandii. Wypowiedzi uczniów o postaciach występujących w lekturze pt. „Anaruk, chłopiec z Grenlandii”, układanie opisu krajobrazu Grenlandii. Mnożenie typu 1234 x 3 sposobem pisemnym. Rysowanie kredą „zima na biegunie północnym”, zabawy ruchowe.

Przebieg zajęć:

1. Odczytanie hasła z rozsypanki sylabowej napisanej na tablicy:

Po lan dróż Gren po dii.

Podróż po Grenlandii.

2. Swobodna rozmowa z uczniami na temat dalekich podróży w związku z lekturą pt. „Anaruk, chłopiec z Grenlandii”.
3. Zapisanie metryczki książki, L. s. 69, ćw. 1.

4. Uzupełnianie zdań wyrazami z ramki: pisarza, podróżnika, L. s. 69, ćw. 2.
5. Wskazanie położenia Grenlandii na globusie lub mapie świata,
  - oglądanie zdjęć z książek Centkiewiczów przedstawiających krajobraz,
  - uzupełnianie tekstu, L. s. 70, ćw. 3.
6. Wyszukiwanie i zaznaczanie fragmentów tekstu opisujących krajobraz, odczytywanie ich i porównywanie opisu ze zdjęciami. Omówienie cech klimatu i krajobrazu Grenlandii w różnych porach roku.
7. Układanie opisu krajobrazu Grenlandii z rozsypanki zdaniowej, L. s. 70, ćw. 4.
8. Głośne indywidualne czytanie ułożonego opisu Grenlandii.
9. Mnożenie typu: 1234 x 3 sposobem pisemnym, K.M. 38.
10. Rysowanie kredą na czarnym papierze – „Zima na biegunie północnym”.
11. Pisownia form rzeczowników z zakończeniem – ii, np. Grenlandii, K. 73, ćw. 3–5.
12. Wskazanie na mapie świata Grenlandii i Danii.
13. Zabawy ruchowe naśladowujące życie ludzi na Grenlandii: wyścigi sań, wyścigi reniferów, celne strzały itp.
14. Podsumowanie dnia i samoocena.
15. Zadanie pracy domowej, K. s. 73, ćw. 6.
Zaznaczyć w tekście opowiadania fragmenty opisujące zwierzęta i rośliny żyjące na Grenlandii.

Ośrodek tematyczny: Świat dalekiej Północy.

Temat dnia: Przyglądamy się zwierzętom Grenlandii.

Cele operacyjne – uczeń:

- zna zwierzęta żyjące na Grenlandii, potrafi je opisać,
- potrafi znaleźć określony fragment tekstu,
- potrafi wykonać opis,
- mnoży sposobem pisemnym liczbę trzycyfrową przez jednocyfrową,
- rozwiązuje zadania tekstowe.

Metody pracy: oglądowe, słowne.

Formy pracy: indywidualna, grupowa, zbiorowa.

Środki dydaktyczne: egzemplarze lektury, zdjęcia zwierząt, K.M. 39, K. 72, ćw. 1.

Zapis w dzienniku: Świat zwierząt i roślin Grenlandii. Wyodrębnienie w tekście „Anaruk, chłopiec z Grenlandii” fragmentów opisujących zwierzęta i rośliny. Mnożenie liczb sposobem pisemnym. Opisywanie zwierząt dalekiej Północy.

Przebieg zajęć:

1. Mnożenie liczb sposobem pisemnym typu 2376 x 3, K.M. 39, K. 72, ćw. 1.
2. Rozmowa z uczniami na temat roślin i zwierząt żyjących na dalekiej Północy (na podstawie książki).
3. Odczytywanie zaznaczonych w domu fragmentów opisujących poszczególne zwierzęta i rośliny. Oglądanie zdjęć tych zwierząt.
4. Praca w grupach – gromadzenie słownictwa związanego z florą i fauną dalekiej Północy.
5. Nazywanie zwierząt i roślin dalekiej Północy, wskazywanie cech charakterystycznych budowy, trybu życia i sposobu odżywiania foki, morsa, renifera, niedźwiedzia, wieloryba.
6. Ustne opisywanie wyglądu zwierząt żyjących na Grenlandii.
7. Samodzielne opisywanie dowolnie wybranego zwierzęcia.
8. Podsumowanie dnia i samoocena.
9. Zadanie pracy domowej, K. 72, ćw. 1.

Ośrodek tematyczny: Świat dalekiej Północy.

Temat dnia: Interesuje nas życie Eskimosów.

Cele operacyjne – uczeń:

- zna warunki życia Eskimosów,
- potrafi zredagować notatkę o życiu Eskimosów,
- wie, co to jest zima polarna,
- mnoży liczby sposobem pisemnym.

Metody pracy: oglądowe, słowne.

Formy pracy: indywidualna, grupowa, zbiorowa.

Środki dydaktyczne: egzemplarze lektury, ilustracje, L. s. 71, ćw. 5–6, K.M. 40, K. 74, ćw. 1, 2, 4 i 5.

Zapis w dzienniku: Swobodne wypowiedzi uczniów na temat życia codziennego mieszkańców dalekiej Północy, na podstawie książki pt. „Anaruk, chłopiec z Grenlandii”. Wyjaśnienie zjawiska zimy polarnej. Wspólne redagowanie notatki o życiu Eskimosów. Mnożenie liczb sposobem pisemnym. Zabawy na śniegu.

Przebieg zajęć:

1. Przywitanie się po eskimosku,
2. Odczytanie kilku wypracowań (opis zwierzęcia), omówienie i ocena.
3. Swobodne wypowiedzi uczniów na temat warunków życia Eskimosów, odmienności ich obyczajów.
4. Gromadzenie i zapisywanie wiadomości o życiu Eskimosów – praca w grupach, L. 71 ćw. 5.
  - Grupa I – Gdzie mieszkają i jak ubierają się Eskimosi?
  - Grupa II – W jaki sposób zdobywają pożywienie?
  - Grupa III – Czym się zajmują w okresie zimy polarnej?
  - Grupa IV – Jakie są zajęcia dzieci?
  - Grupa V – Jakie są ich wierzenia i obyczaje?
5. Wspólne zredagowanie notatki o życiu Eskimosów i zapisanie jej w zeszyte.
6. Mnożenie liczb sposobem pisemnym, K.M. 40.
7. Porządkowanie zdań według kolejności wydarzeń, L. s. 71, ćw. 6.
8. Przedmioty używane przez Eskimosów i ich przeznaczenie. Wyjaśnienie niezrozumiałych wyrazów, K. 74, ćw. 1.
9. Tworzenie wyrazów z „h”, K. 74, ćw. 2.
10. Zabawy na śniegu, np. budowanie igloo.
11. Podsumowanie dnia i samoocena.
12. Zadanie pracy domowej, K. s. 73 ćw. 6.

Zaznaczyć w tekście opowiadania fragmenty opisujące zwierzęta i rośliny żyjące na Grenlandii.

Ośrodek tematyczny: Świat dalekiej Północy

Temat dnia: Opowiadamy o przypadkach Anaruka.

Cele operacyjne – uczeń:

- wymienia postacie główne i drugoplanowe,
- gromadzi słownictwo określające cechy Anaruka,
- w pracy pisemnej stosuje zdania złożone,
- określa kształty, proporcje i cechy charakterystyczne postaci ludzkiej,
- umie zaprojektować ubiór dla Anaruka,
- liczy sposobem eskimoskim,
- pisze znakami rzymskimi.

Metody pracy: oglądowa, słowna.

Formy pracy: indywidualna, zbiorowa.

Środki dydaktyczne: egzemplarze lektury, materiały tekstylne, K.M. 41, L. s. 71, ćw. 6 i 7, K. 75, ćw. 5, 6, K. 76, ćw. 2,3.

Zapis w dzienniku: Swobodne wypowiedzi o Anaruku – głównym bohaterze lektury. Wyszukiwanie odpowiednich fragmentów tekstu. Układanie i pisanie zdań o Anaruku. Stosowanie zdań złożonych. Wyrazy z „ż” wymiennym i niewymiennym. Stopniowanie przymiotników. Rachunki Anaruka z Grenlandii. Projektowanie stroju Anaruka.

Przebieg zajęć

1. Zbiorowe określenie postaci głównych i drugoplanowych w lekturze.
2. Wyszukiwanie i czytanie fragmentów opisujących wygląd, charakterystyczne cechy i postępowanie Anaruka.
3. Wspólne gromadzenie wyrazów określających cechy chłopca, L. s. 71 ćw. 7.
4. Stopniowanie przymiotników, K. 76, ćw. 2.
5. Swobodne wypowiedzi uczniów opisujące Anaruka.
6. Stosowanie zdań złożonych.
7. Pisownia wyrazów z „ż” wymiennym i niewymiennym, K. 75, ćw. 5 i 6.
8. Rachunki Anaruka z Grenlandii, K.M. 41.
9. Projektowanie ubioru dla Anaruka, K. 76, ćw. 3, ustny opis stroju.
10. Podsumowanie dnia i samoocena.
11. Zadanie pracy domowej, L. 71, ćw. 6.

Objaśnienia skrótów:

- K. – „Wesoła Szkoła. Kształcenie zintegrowane w klasie 3. Karta pracy ucznia. Część 2”.
- L. – „Wesoła Szkoła. Lektury w klasie 3. Zeszyt ćwiczeń”.
- K. M. – „Wesoła Szkoła. Kształcenie zintegrowane w klasie 3. Matematyka. Część 2”.

Magdalena Fołta

Cezary Wosiński

Wyższa Szkoła Lingwistyczna w Częstochowie

KTO TWÓRCZO UCZY, DWA RAZY UCZY – O WSPOMAGANIU TWÓRCZEGO ROZWOJU NAUCZYCIELA

Początek XXI wieku to czas istotnych zmian w sferze społecznej, politycznej, gospodarczej i kulturowej. Na co dzień jesteśmy świadkami procesów globalizacji stosunków gospodarczych, rozwoju społeczeństwa informacyjnego i postępu naukowo-technicznego. E. Zawadzka (2004:62) podkreśla, iż „żyjemy w czasach transformacji politycznych, gospodarczych i społecznych wymagających przygotowania do wprowadzania zmian w wymia-